

Erresistentziaren eredu

Lanak hasi gabe daude, baina herritarrak ez daude zain. Zaharra bezain indartsua da Italiako Alpeetako Val di Susako populazioak AHTri erakutsi dion aurkakotasuna. Herri asanbladen besapean hezurmamitu den mugimenduak zeresan handia du Italiako erresistentzia zibilaren historian.

ANE IRAZABAL

Argazkiak: Cosimo Caridi

ITALIAKO 60.000 biztanleko bailara batek 23 urte daramatza Abiadura Handiko Trenari ezezko irmoa ematen. Val di Susa, Tuingo probintzian, herri erresistentziak Lyon eta Turin batu nahi dituen trenaren lanak berandutzea lortu du. Atzerapenak, baina, ez dira nahikoa herritarrentzat eta azpiegitura behin betiko gelditzeko borrokan jarraitzen dute. Italiako beste mugimendu batzuentzat erreferentzia izaki, oinarritik egindako lanari esker lortu du ekimenak atxikimendua.

Alberto Perino-ri, mugimenduko bozera-maile nagusiari, begiak samurtzen zaizkio hastapenak gogoratzen dituenen: “1989an, AHT eraikitzeke proiektuaren inguruan hitz egiten hasi zirenean, beste borroka batzuetatik gentozen gu, batez ere, gerora bailara zeharkatu zuen Torino-Bardonecchia autopistaren kontrako erresistentziatik”.

Bailaran ordurako bazegoen trenaren kontrako errezeloa, eta askok aho batez errefusatu zuten Giulio Andreottiren Gobernuak eskainitako proiektu exekutiboa. Tuingo eskola politeknikoko irakasleak izan ziren Susako biztanleei trenari buruzko informazio tekniko eskaintzen lehenak.

“Garai hartan lau katu ginen. Orain bailarako populazioaren gehiengoa gara”, hausnartu du Perinok. Nola lortu dute, ordea, mugimendua indartzea? “Herri asanbladak antolatuz zabaldu dugu mezua. Kaleko batzarren bidez biztanleei era argian azaldu diegu zertan datzan proiektua, baita gure oposizioaren arrazoi politiko, ekonomiko eta moralak ere”. Adin, fede eta estratu sozial desberdinetako lagunak batzea irizten zaio Perinori mugimenduaren indarraren funtsa: “Hiru hankako aulkia osatzen du ekimenak. Hanka

batean herritarrak gaude, bestean teknikariak eta hirugarrenean tokiko administrazioa”.

Aulkia, baina, hankamotz geratu zaie maiz. Ekintzaileak kexu dira ibarreko zenbait udalek herritarrei proiektuaren inguruko informazioa eskaintzea ukatu dietelako. Val di Susako biztanleak ordezkatzeko dituzten heinean, interes ezkutuak aipatzen ditu Perinok jarrera hori azaltzeko. Italiako politikaz hitz egitean mafiarren presentzia agertzen da ezinbestean. “Politikak kostu bat du, eta AHTk diru iturri berria eskaintzen die alderdi politikoei eta alderdiak kontrolatzen dituzten mafiei”.

“Politikak kostu bat du, eta AHTk diru iturri berria eskaintzen die alderdi politikoei eta alderdiak kontrolatzen dituzten mafiei”

ALBERTO PERINO

Makinak geldirik

Alpeak zeharkatu nahi ditu Lyon eta Turin batzea helburu duen trenak. Eremu geografikoak erakusten dituen zailtasunak medio, Magdalena izendatu den tunela bilakatu da Frantzia eta Italia lotuko dituen trenbide

berriaren bizkarrezur. AHTren aurkako mugimenduaren borroka ere tunel estrategikoa gelditzera bideratu da ezinbestean. Baina proiektua galdera ikur handi bat bilakatu da, LTFak (Lyon Turin Ferroviaire) eta Italiako Gobernuak ez baitute informaziorik eskaintzen. Datuen urritasuna loturik dago, hala uste du Perinok, azterketa geologiko eta geografiko faltarekin. Tunelaren diagnostikoa egiteko proiektu exekutiboa berandutu egin zaie azpiegitura kudeatzen dutenei eta Susako herritarrak beldur dira presak ez ote duen azterketen kalitatea murriztuko. Ekintzaileek salatzen dute amianto eta uranio mugitu ditzakeela obrak. “Bi mineral horien eragina oso kaltegarria litzateke. Dagoeneko egin diren azterketek erakutsi dute geruza akuiferoak izugarri kaltetuko direla”, nabarmendu du Elleonora Ponte ekintzaileak.

Ekintzaileek salatzen dute amianto eta uranio mugitu ditzaketela obrek eta eragina oso kaltegarria izan daitekeela. Irudian, polizia herritarrek Magdalenatik bota zituen eguna, 2011ko ekainaren 27an.

Hain zuzen, tunelaren aurkako desobediencia zibilaren sinboloa da Magdalenako erresistentzia gunea. 2006an, Val di Susako biztanleek kanpaleku bat osatu zuten tunela hasi nahi zuten eremuaren ondoan, lanak blokeatzeko helburuz. Poliziak behin baino gehiagotan kanporatu zituen, baina herritarren presioak trenaren ibilbidea aldatzera derrigortu zuen Italiako Gobernuak. Mugimendua, ordea, ez zen konformatu. Iragan maiatzean ehunka ekintzaile berriz ere ezarri ziren eremuan eta Magdalenako Errepublika Askea deituriko komunitatea osatu zuten. Kanpalekuak aurretik martxan jarritako Venauseko komunitatea izan zuen ispirazio iturri.

Ekainean, baina, poliziak eremutik joanarazi zituen herritarrek, tunelaren miaketa lanak hasi behar zirelakoan. “Mendian eustea erabaki genuen, baina gas negar-eragileak eta indarkeria erabili zituzten gure kontra, bertatik bota gintuzten arte”, gogoratu du Perinok. Ehunka lagun zauritu ziren udako egun hartan, eta hedabideek ordura arte ahaztuta zuten mugimenduari eskaini zioten berriz ere arreta. Ordutik, zulakarien eta poliziaren presentzia begi-bistakoa egin zen Susako kaleetan. Lanen hasiera bazetorrela zirudien. Geroztik, geldirik daude makinak. “Herritarrek Magdalenatik botatzeko aitzakia besterik ez zen izan. Oraindik ez dute egin tunela

zultatzen hasi baino lehenago egin behar den analisi geologikoa, beraz, obren aurreko azterketa fasean ari dira”, nabarmendu du mugimendua ordezkatzeko duen abokatu batek.

Europatik datozen diru-laguntzak ez galtzeko zerbait egiten hasi direla erakutsi nahi dutela uste du Perinok: “Osagai guztiak mahai gainean jarri, baina janaria prestatzen ez dakien sukaldari baten gisan ari dira jokatzeko; soilik gu kikiltzeko”.

Europa mailako borroka

Val di Susa hondeamakinak martxan jarri ez diren arren, eremu militartzat jo dira trenaren ibilbidea zeharkatuko duten lurak. Ingurua itxita dago ekainetik eta poliziek kontrolatzen dute uneoro. Lur horietako jabeek besterik ez dute bertara hurbiltzeko eskubidea. Hala, egunero 90.000 euro gastatzen ditu Italiako Gobernuak, poliziaren sindikatuaren hitzetan, obraren segurtasuna bermatzeko. “Ordena publikorako beharrezkoa dela argudiatzen dute, baina eskandaluzkoa da hiritarrei sarbidea blokeatzea”, dio mugimenduari aholkularitza administratiboa ematen dion beste abokatu batek. Tokia ixteko ezarri zen ordenantzen epea amaitu dela diote ekintzaileek, eta beraz, eremua nola dagoen ikusteko eskubidea aldarrikatzen dute.

Arreta, baina, Italiako Gobernuan baino, Europar Batasunean jarri du AHTren aurka-ko mugimenduak. Trena eraikitze-ko mekanismoak berdinak omen dira Europa zabalean. Pontek hala ikusten du: “Propaganda ofizialak dio estrategikoa dela, lana eta garapena ekarriko dituela eta onartzen ez badugu Europatik at geratuko garela. Ideia horiek bi erreminta nagusiren bidez inposatzen dituzte: hedabideak eta indar militarra”. Hori dela-eta, Abiadura Handiko linea ezberdinen aurka oposizio bateratu bat egiteko Europako hainbat mugimenduk Hendaia-ko Gutuna idatzi zuten 2010ean. Euskaldunek, katalanek, bretoiek eta ingelesek sinatu zuten, besteak beste, testua. AHTren aurkako borroka, tokiko testuingurutik Europako markora pasatzea da helburua.

2011ko abuztuan, pauso bat harago joan eta Alferrikako Azpiegituren Kontrako Lehen Nazioarteko Foroa antolatu zuten Italian. Europari egindako eskaerarik funtsezko-ena, azpiegitura hauen inguruko erabaki ahalmena herritarrei itzultzea izan zen. Trenaren eraikuntzak “demokrazia zero” bezalako esloganak berreskuratu zituen foro-ko partaideen eskutik. Europar Batasunaren “kontraesanak” ere agerian utzi nahi izan zituen foroak: “Diru-laguntzak eman ditu [Europak] hemengo mahastiak berreskuratzeko, baina aldi berean, mahasti horiek suntsituko dituen AHT finantzatzen ari da”, nabarmendu du Pontek.

Hedabideen papera

Val di Susako bere etxean, komunikabideen inguruan hausnartu du Perinok: “Oro har, erabat distortsionatu dute AHTren aurkako mugimenduaren izaera. 2005era arte ez-ikusiarena egin zuten gurekin, eta ondoren taldea kriminalizatzen hasi ziren, batez ere, Italiako beste mugimendu batzuentzat erreferentzia bilakatu ginenetik”.

Ezkerrean, iragan abenduko manifestazio batean jendea ihes egiten poliziaren gas-negar eragileen ondorioz. Eskuinean goian, polizia ekaineko istiluetan. Alboko irudian, Alberto Perino AHTren aurkako mugimenduko bozeramailea.

“Europak diru-laguntzak eman ditu mahastiak berreskuratzeko, eta aldi berean, mahastiak suntsituko dituen AHT finantzatzeko”

ELLEONORA PONTE, EKINTZAILEA

Anarkismoa eta anti-sistema dira, besteak beste, hedabide nagusiek AHTren aurkako mugimendua zikintzeko erabiltzen dituzten terminoak. Definizio horien artean ez dute indarkeria hitza erabiltzea ahazten. Hain zuzen, indarkeria egotzita, trenaren aurkako ekintzaileen kontrako sarekadak areagotu ditu poliziak azken boladan. Mugimenduko bozeramaileen ustez, poliziaren eta hedabideen presioa inoiz baino gogorragoa bilakatzen ari da. “Ezkutatu nahi dute gure izaera transbertsala. Burgesak eta squatterrak, anarkistak eta sinestunak, eskuindarrak eta ezkertiarak, guztion ondasuna defendatzen ari gara”, adierazi du Pontek.

Italiako mugimendu zibil zaharrena izaki, ardura puntu bat sumatzen zaio Perinori: “AHTren aurkako erresistentziak erakutsi digu telebista itzali eta plazara hurbildu behar garela. Datoren belaunaldien erantzukizuna gurea da eta horri aurre egin behar zaio”.

Denborarekin denak galtzen du indarra, borrokarako berotasunak nagusiki. Horregatik da deigarria bi hamarkaden ostean mugimenduaren osasun onaz jabetzea. Perinok uste du herritarren indarrak gera dezakeela proiektua. “Nekatu garen? Ez horixe! 23 urtez eutsi dugu, beraz, borroka dezagun beste horrenbestez, besteak aspertzen diren arte”. ■

